

ABONAMENTUL

Po 1 an 12 lei
 Un număr nou 10 bani
 vechi 40

CENTRUL DOBROGEI

ANUNCIURI

Se primise direct la
 administrația ziarului și
 în condițiile cele mai
 avantajoase.

Apare săptămânal în Babadag.

SUB DIRECȚIA UNUI COMITET

Redactia și Administrația Str. Carol.

Răspînătă unui abus

Panfletele socialiste și toți paronismul doritor de scandaluri, ce mișună mai ales prin județul Tulcea, susțin că cismăriul Sterian Gheorghiu ar fi măncat bătaie din cauza că trimetea corespondența ziarului „Lumea Nouă” în care da pe față „infamile administrației dobrogene”. Pentru noi alegația de mai sus e o curată minciună, de ore-ce, slavă Domnului, țara Românească n'a ajuns încă în halul acesta ca și cismarii sără prăvălie să aibă vre-o întruire asupra sistemel nostră de guvernament, sau să creeze administrație vre-un neajuns. Ar fi să predicem o tristă soră acestei țări, când omenii cărora li s'a incredințat onorea, viața și averea cetățenilor ar da vre-o importanță oră și-ar distrage vre-un minut atenția citind panflete ca „Lumea Nouă”, „Dreptatea”, etc.

Însă noi să admitem pentru un moment că născocirea asta e adeverată, și că vre-un nenorocit de slujbaș mic care s'o fi vădut vecinic insultat și batjocorit de „Lumea Nouă” a găsit de cuviință să achite pe inflăcăratul „aderent al recentelor teoriilor de organizație economico-socială”, cu toate că, între noi fie dis, trebuie să silabisescă înainte de a citi un cuvint tipărit. Ce rezultă de aci?

O situație care ne dă serios de gândit.

In avântul nostru de liberalism în materie de drept public ne-am îngrijit prea mult de garanțile și libertățile presei — vom concretiza imediat — și ne-am gândit prea puțin să asigurăm și cinstea cetățenilor față de presă, când aceasta depășindu-și limitele și rolul ei devine agresivă și se transformă într-o uneltă de răspunare meschină și nerușinată.

Pentru ca să se asigure libertatea presei legiuitorilor noștri au prevăzut o întrigă serie de măsuri și de garanții, plus puterea pe care să o creștează ea însăși în anumite ocazii. Dar ca să asigure și onorea cetățenilor în contra minciunii și a calomniei prin presă, ce garanții au prevăzut d-nii le-

giutori? Un proces la jurați și atâtă tot. Si cine nu știe cu câtă indulgență nu judecă jurați în materie de crime, dar încă în materie de presă?

Pentru noi, dobrogeni, situația e și mai greo. Aci, lipsind curțile cu jurați, procesele de presă se judecă tocmai de Curtea de Apel din Galați, iar când e vorba de zia-re din Capitală trebuie să plecă din Dobrogea tocmai la București, ca să te judeci, și să dai ochi la urma urmălor cu cine? Cu un Sterian Gheorghiu sau cu un nenorocit ca Budugan care începe să plângă și îl apucă frigurile dacă vede că te îți serios de capul lui. Afară de asta, îl dă ori căruț calomniat mâna să piardă atâtă vreme, să cheltuiască atâtă bană, cu avocați, timbre, proceduri etc., ca să se ducă tocmai la București, la Iași, ori la Galați și să se judece până la sfârșit cu calomniatorul indicat?

Evident că nu, și altă cale, altă măsură de a satisface pe cel calomniat nu există.

De aci excesele ce se văd din când în când cu ocazia diferenelor de asemenea natură; de aci și pătania lui Sterian Gheorghiu.

Cine știe de căte-ori nenorocitul de agresor trebuie să fi fost calomniat și insultat de către stimabilul informator al panfletului declaștilor, până când, adus la disperare, să fie nevoie a se satisface singur, de ore-ce legea nu îl dă drept armă de apărare de căt o cale fără costisitoare și anevoiosă iar rezultatul aproape ilusoriu. Apoi nu totă lumea e atât de cultă în căt să nu dea nicăi o importanță și nicăi un fel de atenție celor ce se debitează din senin pe socotela lor. Omul cult cel mult poate să facă haz când injurăturile ar fi făcute mai cu spirit. Dar sunt și oameni inculti, săraci în același timp; sunt micii slujbași, pe cari gazeta îl sperie, și cari cred că și pierd painea și le rămnă copiii pe drumuri dacă „Lumea Nouă” ori „Dreptatea”, ori alt pamflet de aceiasi speță, îl a făcut hoț, pungaș, bețiv, etc. chiar aşa, din senin. Ce voi să facă un asemenea calomniat? Să intenteze proces. Cu ce? Banii nu, timp de pierdut nu, invetătură nu.

Atunci el caută să se satisfacă singur.

Nu facem cătuș de puțin apologia unor asemenea proceduri sumare și extra-legale; departe de noi o asemenea idee. Dar lichelele cari fac pe corespondențil de prin Dobrogea, prea aū căutat să profite de greutățile cu care îl poți stringe cu ușă prin procesele de presă; prea aū exploatat fără scrupul acest desechilibru dintre garanții legale ale calomniatorului și ale calomniatului, prea aū impins la extrem minciuna cu pașune, calomnia cu răsbunare.

Acum să și suferă consecințele.

G. Delavistera.

CRONICA

(DINTRE COLABORATORII GRATUITI)

După moarte și cal de genere. Nu ne ajungea că să supere și Europa pe noi din cauza energiei că care combată directorul ziarului tōte vițile naturei și ale marei democrat Ciapănu. Nu ne ajungeau nicăi amenințările spăsănilor care vor să bombardă saloanele redacției cu praz și stecă; a trebuit să ne mai sinucidă și tinerele „Cyl” cu următoarea d-sale ipostolie, pe care ne simțim a o reproduce fără nicăi modificări:

„Onor. D-le Redactore.”

„In special pentru tribuna literară, siluite, instanțe, etc. aș dori să colaborez și să la ziarul ce cu onore dirijați „Centrul Dobrogei”.

„Din când în când vă pot trimite și informații etc. (Merci, tot în eterna neîncrăjă. N.R.)”

„Odată cu această vă trimet și o dedicătună „Ideal”, rugându-vă călduros a' da loc în cel mai apropiat număr.”

„Tot odată vă rog a'mi trimite și mie jurnalul pe simpla adresă.”

Cu deosebită stima

..... (Hal skliertām)

Tulcea, 26 Iulie 1898.... (Se vede că a mai ținut o în buzunar.)

Îată ce e întrinde, căci bătrin doar n'ă fi, astă și mai lipsesc: 1) „siluete” noi nu publicăm, fiind că destul ne siluști d-ta cu ortografia și cu gramatica d-tale.

2) Dacă a' și păcatul să „colaborezi siluete” și ne-ți-le pe semă, căci ne e frică să nu ne asasinez înțală cu silueta d-tale.

3) La „etc.” nu mai e nevoie să colaborezi și d-ta fiind că la așa ceva even destul colaboratori.

4) Dacă „onor. d-tale „Redactore” dirijează „Centrul Dobrogei” cu onore ori fără onore astă e trăba direcției.

5) Informațiile ti-le primim, numai să nu fie pardon eu tendință.

6) Dedicătună Ideal... poate să fie ideal pentru d-ta, dar pentru noi, drept să spunem că nu ne plac idealurile d-astea cu căte șaisprece picioare, și cu totă căldura d-tale nu'l putem da loc nici în cel mai depărat număr.

7) Dacă și mult să îl trimitem ziarul „Po simpla adresă cu deosebită stima” și-l trimitem, dar administratorul are un cusur: cere banii înainte.

Ce dici?

Sestraoschi.

GENDARMI LA GRANIȚA

Atragem atenția guvernărilor noștri asupra următorului fapt: cu ocazia lării bandei de hoț din Dobrogea în luna trei cuță s'a dovedit încă odată că frontiera noastră despre Bulgaria este căt se poate de slab pașită și siguranța publică an-

voie se va putea stabili definitiv în această provincie. Pichetele sunt foarte rare, săn-

țul iluzoriu, personal puțin. Hoții și vagabonii se duce și vin cu mălinile în șolduri. Ciapănu mai mult grație întărirea

a putut să fie prins; prin urmare ar trebui ceva de făcut, și noi credem că cu

puțină cheltuială, dacă guvernul s'ar interesa de această cestune, granița bulgaro-dobrogeană s'ar asigura perfect în-

ținându-se un număr de 25—30 gendarmi

sau la rigore detășându-se din fiecare

județ căte unul și legându-se în același

temp pichetele existente cu o linie tele-

fonică, iar aceasta să fie legată la rindul

ei cu cele două sub-prefecturi de la gra-

nita: Mangalia și Ostrov.

Aflăm că d-nul Potea sub-prefectul de

la Mangalia a intervenit deja în acest

sens printun raport oficial, dar noi cerem ca acest raport să nu rămâne dat uitării.

CALEA FERATĂ

In sfârșit acum putem spune și noi că dorința dobrogenilor de a avea o cale ferată, care să lege orașul și județul Tulcea cu restul ţării, este un fapt că și indeplinit.

Studiile s'a inceput de odată din două direcții, d-nul inginer Răileanu plecând cu studiile de la Tulcea spre Sariurt, iar d-nul inginer Gheorghiu plecând de la Constanța spre Sariurt.

In județul Tulcea deja d-nul Răileanu a trecut cu facerea studiilor dincolo de Babadag spre Cernurli-de-jos.

După ce suntem informați guvernul actual depus o mare stăruință peatră ca studiile să se termine căt mai în grabă și înșuș M. S. Regale și-ar fi exprimat dorința ca odată cu inaugurarea monumentului comemorativ din Tulcea să i-se prezinte și profilul traseului pe totă întinderea căel ferate de la Tulcea la Constanța.

Incontestabil în istoria Dobrogei partidul liberal îl va crea un nou titlu la recunoașterea locuitorilor din același parte a ţării. Dar nu mai puțin suntem datorii să aducem mulțumirile noastre d-lui I. Nenitescu, actualul reprezentant al guvernului liberal în județul Tulcea, care a și pus să pună în evidență folosurile economice, politice și strategice ce s'ar putea trage pe urma acestel linii și cu perseveranța recunoscută a isbutit să atragă deosebita solitudine a guvernului asupra ei. Nici nu poate fi o satisfacție mai mare pentru un om luminat, prevăzător

și eu dor de fără lăz, de căt succușul păcăre lă avut d-nul Nenițescu relativ la începerea construcției unei asemenea căi ferate.

Seriositatea și graba cu care se fac în acest moment studiile ne dă ferma convingere că în cel mai scurt timp locomotiva cu minunile ei va schimba fața și destinele mult uitatului nostru județ Tulcea.

Metipsimus.

NUMELE SATELOR

In legătură cu schimbarea numelor de comune, de care am vorbit deja, reproducem aici un pasaj într-o carte important din „Situatiunea județului Tulcea”, prezentată consiliului județian de d-l prefect Nenițescu în sesiunea de la 15 Octombrie 1897, pentru a se vedea de ce sentimente este insuflat d-l Nenițescu în lucrările d-sale iar acel ce sunt Români numai cu numele să vadă dacă aș drep-tul să atace pe o persoană, care în totă luceafările sale ca prefect al județului Tulcea, nu are altă intenție de căt binele Românilor, fără însă a opri pe străini, cum le place lor a dice.

Iată pasajul de care vorbim:

„Dobrogea, realităț de țara-mumă, de patria puternicilor Voevodăi, care aș mai stăpânit altădată, acăstă trumosă provincie, și realităț în urma unui răsboiu glorios, care a atras asupra armatei române, și comandanțul ei suprem, admirarea lumel întregi, punând iarăși în evidență destoinicia și vitejia soldatului român. Dobrogea trebuie să fie română și considerată pentru tot-d'una ca un corp indivizibil din corpul României. Vechile numiri ale satelor, în limba turcă, ne mai putând avea nici un înțeles, trebuie să schimbate cu numiri române, din cari unele vor aminti pe bărbații cari au lucrat la redășteptarea noastră națională, unele vor aminti pe dorobanți, pe roșiori, pe vînători și tunarii, lupători pentru independentă, unele vor aminti numele ilustre ale istoriei noastre mai vechi, iar altele vor fi traducerea numirilor turcoști, după cum s'a făcut deja cu com. Sf. Gheorghe care de la 1885, pîrîă acăstă numire română, în loc de Kadri-let, ce, pe turcește, înseamnă tot St. Gheorghe.”

Cu modul acesta există dar vre-o asemănare între românisarea numelor comunelor din Dobrogea, și între ceea-ce se petrece de pildă în Ungaria cu maghiarizarea comunelor românești!

Care dar este vina d-lui Nenițescu? Alta nu poate fi de căt aceea că face și d-sa ce a făcut și va face poporul român, când ne mai găsim înțeles între o numire ca „Kadri-let” și schimbă în „Sf. Gheorghe” și acăstă, ca o consecință fircescă a stăpânirii Dobrogei de către Români.

Simțirea adevărată românească a d-lui Nenițescu nu reiese mai puțin în relief, când, vorbind despre Monumentul din Tulcea, dice: (în situația județului).

„În să vă vorbesc cu acăstă ocazie și asupra monumentului proiectat de mult, a se ridica în orașul Tulcea, spre amintirea vecinicei reanexări a Dobrogei către țara-mumă. Piatra fundamentală a Monumentului a fost pusă în 1879, de către însăși M. S. Regele, pe atunci Domnitor al României, cu ocazia unei primele vizite făcute acestui oraș și județ. Locul destinat construcției este „Colnicul-Hora” un punct dominant în partea despre Nord-Est a orașului, aflat în interiorul comunei Tulcea și proprietatea a d-lui

„După o lungă întărziere a ridicării Monumentului de reanexiune, sunt fericit că pot să vă aduc vestea, de mult așteptată de Domniile-văstre, că înălțarea acestui monument, este astăzi un fapt ca și indeplinit. Lucrarea a fost dată cu contract unei persoane competente, care o va executa în Italia și va fi terminată în primăvara anului 1898, când cred că se va face și inaugurarea”.

Păcătoarea sunt aceste cătăvinduri pe atât ele sunt în același timp și un rechisitoriu la adresa acelora cari, într-un timp atât de indelungat, de la 1879 până la 1897, nu numai nu aș făcut nimic pentru stringerea unui fond și pentru ridicarea Monumentului, dar nici nu știau că locul, pe care este să se ridică Monumentul era proprietatea comunei.

In adevărat este dureros de trist să constatăm astăzi că toți prefecți și primari ai Tulcei, invocă ca pretext, ori când li se pomenea de Monument, că locul ales de M. S. Regele, nu este proprietatea comunei și că proprietarul nu voește să-l vină.

Căpătenile bulgare, destul de sus puse, în funcționul de consilier județian, comunali și președinți de consiliu, pe de o parte indemnă pe proprietarul morei hodorogite de pe Colnicul-Hora a nu și ceda locul sub nici o condiție și pe de altă inducea mereu în oricare pe prefect și primar, somnolență, care nu aș incetat de căt cu venirea d-lui Nenițescu, în capul județului Tulcea. Astfel s-a petrecut pentru Tulcea 19 ani.

De ce natură vor fi fost sentimentele încercate de M. S. Regele, când, acum cătăva ani, asistând la inaugurarea canalului Sulina de la mila 12-a, a avut ocazia, trecând pe la Tulcea, să vadă pe „Colnicul-Hora” în loc de Monument românesc măret, o mără de vînt hodorogită, invărtindu-se batjocoritor în vînt?

Iată și partea finală a dărâmarei morale: In momentul în care mără hodorogită și de tristă memorie, se dărâma, vine veste la prefectură, unde, era și Hagi Petroff, sufletul bulgarilor, plămânlul prin cari el respiră, atunci președinte al consiliului județian, acela care întreținea în multime sentimente ostile causei românești, și făcuse din existența acelei mori simbolul desunirei Dobrogei de România.

La acelui vîste fatală, a rămas ca trăsni și după un moment de impletică, a căzut ca leșinat pe scaun. Iată și partea finală a dărâmarei morale: In momentul în care mără hodorogită și de tristă memorie, se dărâma, vine veste la prefectură, unde, era și Hagi Petroff, sufletul bulgarilor, plămânlul prin cari el respiră, atunci președinte al consiliului județian, acela care întreținea în multime sentimente ostile causei românești, și făcuse din existența acelei mori simbolul desunirei Dobrogei de România.

La acelui vîste fatală, a rămas ca trăsni și după un moment de impletică, a căzut ca leșinat pe scaun.

După acăstă scenă, cuvintele, mi se pare, nu mai să putere. Aceasta este Hagi Petroff, negustorul cinstit, pe care Drepitatea l-a arătat ca victimă a administrației Tulcene, chiar și atunci când negustorii detailiști, refuză să primească mărfurile sale, expediate fără să fie cerute.

M-am crezut dator să insist și asupra acestora, penru a se vedea și mai bine de ce se ține cu orice pret, ca d-nu Nenițescu să nu fie prefect la Tulcea.

Este trist dar este adevărat.

Revenind la statistică populaționilor, din județul Tulcea, mă mulțumesc să dați titlurile numai, fiind că limbajul tîrzelor este destul de eloquent.

Iată situația în resumat:

- 1) Români 42,311 suflete
- 2) Bulgari 25,869 "
- 3) Ruși 13,501 "
- 4) Lipoveni popovi 8,095 "
- 5) Greci 5,384 "
- 6) Turci 4,594 "
- 7) Germani 4,468 "
- etc. etc.

și tot așa în ordine descrescentă vin, găgăuți, tătarî, lipoveni bis-popovi, ovrei, etc. și alte naționalități, peste tot

27, cu o populație totală de 120,896 suflete.

Din acăstă populație și naționalități, cum se vede în județul Tulcea, români sunt 42,311.

Unde este elementul bulgăresc, și cum se potrivește cu ce este în Transilvania unde românii, întrec cu mult pe unguri?

Dar istorisește, se vorbește vreodată de o dominanță bulgărescă în Dobrogea? Nu se știe despre acăstă nimic. Pe cînd sub Mircea-Vodă, se vorbește de o dominanță românescă, care a avut chiar de susținut lupte, pentru acăstă parte de pămînt.

Dar cum se face totușă, vor dice mulți, că bulgarii în multe comune așa în măiniile lor și comerțul și avereia mobilă și imobilă? Să nu fie ore acăstă situație superioară, consecințele unor timpuri de dominanță bulgărescă?

Iată răspunsul, care trebuie să mărturisească, nu face onore românilor:

Sub secolara dominanță a turcilor în Dobrogea, situația românilor aici, trebuie să fi fost identică, cu aceia care o așăi românii din Macedonia.

Vedem pe bulgari — de și nu este încă o Bulgaria independentă — manifestând la fie ce ocazie dorința de a domina asupra celorlalte naționalități, de și nici drept istoric nici numărul nu le pot chema în ajutor. Ceea-ce fac cu școala, cu biserică etc., cred că este doavă completă a celor ce afirmă.

Dar în timpul răsboiului recent dintre greci și turci, cine mai mult de căt bulgarii, aș știut să profite de situația în care se găsea Turcia? Așa și sub domanță tulcei turbă din Dobrogea.

Când în fine, după terminarea ostilităților în răsboiul româno-ruso-turc, din 1877—78, bulgarii profitând de ocazia că, un scurt timp, li s-a dat conducerea trebilor în Dobrogea, aș știut să se aprovisioneze bine, iar emigrarea turcilor, le-a pus mâna în cap D-nețeu, cum dice o voră, căci totă locurile rămase pustii, tot bulgărești a fost!

In acăstă situație, români iau Dobrogea. Fără să își dea sămă de importanță el, uitând că ea reprezintă puțin, pe lângă singele pierdut și răpirea Basarabiei, o consideră ca un dar și în consecință o tratără ca atare, ca să se adverescă puterea proverbului: „Calul de dar, nu se cantă pe dinți”.

O înzestrare pe hârtie cu o lege de organizare, și regulară proprietatea, imobilă, în realitate desinteresare completă din partea noastră. In acest timp, bulgarii găsesc tot timpul să se întârscă.

Și aș profitat așa de bine de indolență noastră, că astăzi își pot plăti luxul de a ține sus o cestiuță bulgărescă în Dobrogea și de a se menține ca mari proprietari și ca mari comercianți.

Veritas.

De la conferințele didactice

(Corespondență din Tulcea)

Duminică 16 August s-a deschis conferințele generale ale membrilor corpului didactic primar din județul Tulcea. Localul ales pentru ținerea conferințelor este școala de băieți No. 1, unde institutorii și invățătorii împărțiti în două secțiuni presidate de d-nii Vartolaș revizor școlar și C. Andreian institutor, să începută de la discuțiile fixate prin cestionarul inspectorat.

La prima ședință de Duminică, d-l revizor școlar luând cuvintul urăea bună venire corpului didactic și, punând în vedere conferințiarilor ordinile și dispozițiile ministeriale cu privire la conferințe, cu vocea sa clară și înțigătoare-i

blandă și amabilă, face o amănunțită dare de sămă asupra stărelor materiale și mersului școlelor din județ pe anul școlar trecut, nescăpând din vedere a infieră atât neajunsurile acolo unde le-a găsit în cursul inspectiunilor sale de pe anul 1897, că și a aduce laude și mulțumiri membrilor corpului didactic, cari său distins prin munca, inteligență și abnegație.

Din cuvintarea d-lui revizor școlar situația învățământului primar din județ Tulcea stă așa: Învățământul primar urban se propune în 16 școli (8 de băieți și 8 de fete) cum și 4 școli rurale mixte din cari 2 în orașul Tulcea și 2 în Kilia-Veche și Mahmudia. Din aceste școli 9 așă localuri proprii cu săli de studiu incomplete, celelalte fiind închise.

In comunele rurale așă funcționă 77 școli rurale, 16 cu două invățători, una de cătin și una de mai multe în monastirea Cilic-Dere (desființată pe 1 Septembrie viitor); iar restul sunt școli rurale cu un invățător.

Din aceste 77 școli, 50 așă localurile lor proprii. Activitatea cu care administrația județului și casa școlelor pun în dotarea comunelor cu localuri noi, ne face să avem ferma convicție, că în curînd școlele satelor noastre nu vor mai avea localuri improprii.

In școlile urbane de băieți și fete așă fost înscrise în cursul anului expirat 1897 copii (1673 băieți, 1260 fete); dintre aceștia așă urmat regulat în cursul anului 1900 copii (1052 băieți, 896 fete); elevi prezenti la examen așă fost 2290 (1301 băieți, 987 fete); iar promovați așă fost 1409 copii cu 200 absolvenți, fiind numai 8 școli complete cu căte 4 clase.

In școlile rurale așă fost înscrise 6004 (4427 băieți, 1577 fete); așă frequentat regulat 3304 (2520 băieți, 784 fete); să așă presentat la examen 4364 (3296 băieți, 1074 fete); dintre cari așă promovat 2335 cu 136 absolvenți.

Din examenul acestor cifre rezultă că frequentarea lașă mult de dorit; cauza ei d-nul revizor o găsește în întrebuirea copiilor la muncile agricole, din cauza că brațele sunt forțe scumpe în Dobrogea; în neîncasarea regulată și la timp a amendilor școlare de către perceptori; și în fine d-să găsește în școlile particulare cea mai mare piedică ce se pune în calea aplicării principiului obligativității.

Examinând mai departe neregulata frequentare a elevilor, d-nul revizor, atribuie și unor directori și dirigintări de școli — de și aceștia sunt în cel mai restrins număr — atribuie o parte din neaplicarea obligativității, dar constată cu plăcere că observațiile d-să așă au avut darul de a corecta la timp.

In fine arătând că ultimă cauză a neaplicării obligativității ar fi și lipsa de mobilier în școlile rurale; d-să nu pregeță a aduce în public mulțumiri d-nu Nenițescu, prefectul județului, care cu o rară bună-voință și o deosebită rîvnă pentru învățămînt, a luat totă măsură necesară ca școlile din întregul județ, să aibă la timp mobilierul necesar.

Din bască.

TRIBUNA LITERARA

PE VALURI...

Pe valuri negre, valuri, valuri
Inalte, răzvătite,

Furtuna fugă în spre maluri

Și mină bărcile răzuite

Pe valuri...

Ah! fulgere prin negru haos

In sfîrșit colapsează vîpsă;

Alergă nori fără de repaos,

Răsună tunet de bătaie

Prin haos.

Și parcă demonul pierzării

Din aripă negre bate

Șă spulbere putarea mării

Șă arunce visurile în totă

Pierzării!

— O, mare tristă, mare, mare,

Te 'nvinge-acca furtuna!

Nu plâng... Se și se și se

Zdrobit de-o patimă nebună,

O, mare...

N. Mihăescu-Nigrim.

Diferite scenarii

Ministerul de interne pe baza avizului dat de consiliul superior de epizootii in sesiunea anului 1898, a instituit o comisie, care să întreprindă experiențele necesare și să facă studii asupra întrebunțării tuberculinei pentru diagnosticul tuberculozei bovinelor.

Comisia se compune din d-nii: profesor dr. Babes și medicul veterinar Al. Locusteanu, P. Onceanu, P. Riegler și Erimia Popescu.

—x—

Distingând filolog d. dr. Wiegand, profesor la Universitatea din Lipsca, după ce a făcut o serie de excursii prin județul Mehedinți, a trecut în Serbia, pe valea Timocului, unde continua studiile sale asupra dialectelor limbii române, și asupra obiceiurilor și moravirilor Românilor de prin acelă părți.

Din Serbia d. dr. Wiegand va merge pe la România din Bulgaria.

—x—

Afălm că d-nul Ap. Papadopol, deputat al colegiului al 2-lea de Covuri, este decis să construi un palat pentru o academie de comerț în strada Speranței din orașul Galați. Apoi acest palat va fi donat gratuit primăriei.

—x—

Monitorul Oficial* de la 12 August curent, promulgă nou regulație pentru școlile secundare (gimnaziu, liceu și școlile secundare de fete).

Noul regulație cuprinde 329 de articole.

—x—

În 6 August, înainte de plecarea Suveranilor noștri, d-l general Napo Koitschinsky, aghiotant al Tarului, a fost primit în audiență de M.M. L.L. Regale și Regina, fiind trimis de Tar a preda Suveranilor români mai multe cadouri prețioase, între altele și șase cal de pur singe rusești.

Cadourile Tarului pentru M. S. Regina reprezintă o valoare de peste 200.000 lei.

Trimisul Tarului a remis Regelui nostru și o scrisoare călduroasă din partea Suveranului său.

—x—

La 1 Octombrie, se va face, la Tîrgu-Jiû, cu mare solemnitate desvelirea statuștilor lui Tudor Vladimirescu, marelul conducător al Olteniei.

NUVELA

(Gazetă de Veyrasat)

MONOLOG

Primul meu bal

Eri am implinit 18 ani.

'M-am făcut intrarea mea în lume.

Primul meu bal!

De căte ori l'am visat!!

Acum (ea susină și ridică ochiul spre cer), nu mai visez, e un suvenir mai mult trist....

De la orele 9, aşteptam gătită, în rochi de bengalină albă, frumosă — oh! frumosă la nebunie —, rochia nu e.

Plecăm.

Zăpăcălia mea începe. Nu ridej, înainte de a intra în salone.

Acel lung sir de trăsuri cari se îngrămădeau sub giganticul portal, acel fășit de mătase, acele stofe vii, strălucitor, totă acestea mă fermecă de la intrare.

Scara, splendorit iluminată, este impodobită cu verdejă; deschiderile ușilor sunt garnite cu plante. Florile cu colori vii, plafonul frumos luminat cu electricitate, numeroasele aranjamente, daă totului o notă din cele mai vesele. Mă simt timidă la excess.

Balul începe.

Abia lusă loc, și un domn tiner, cu un sor fără distins, mi s-a prezentat și mă invitat la dans.

Dansind, admiră splendida înfățișare a salonelor.

— Nu v'ami văzut încă în lume, D-ră.

— Nu D-le, acesta e primul meu bal, care sper că va fi urmat de multe altele.

— Suntej răpitore, D-ră, nu vă înțeleg, e imposibil de a vă vedea cineva fără a fi răpit....

— Oh! D-le....

— Așă părăsit cu totul pensionul?

— Da, Domnule....
— Avej frate?
— Nu, D-le.
— Imi pare rău, așă fi devenit amicul său; v'asi și văzut mai des!
— Suntej muzicanță?
— Da! D-le.
— Cântăj, sunt sigur, fără bine.
— Nu, D-le.
— Din prea multă modestie imi răspundej astfel, însă vocea Dvs. e aşa de armoniosă, în cât trebuie să cântăj admiraabil....

Polca se sfărgește. (El salută)

— Domnișoră?
— Domnule.... (Ea se înclină). Iată-mă, puțin cam zăpăcită, largă mama.
— Ei bine, copila mea, ești fericită!
— Ce-ji spunea dansatorul tău? părea fără serios....

— Un vals D-ră, disse inclinându-se un frumos brunet.

— Domnule....

— Văzăj răpitore D-ră. E mult timp de când ești în lume? N-am avut încă fericirea să vă întâlnesc?

— E primul meu bal D-le.

— Iubiți mult dansul?

— Da, D-le.

— Suntej muzicanță? Cântăj, sunt sigur, și încă fără bine, vocea Dvs. e împedite ca cristalul.

— Nu cânt D-le.

— Așă voi să vă cred, D-ră, e modestia care vorbește pentru Dvs. Așă fost la Salon?

— Da, D-le.

— Se găsește frumosă tablouri; am admirat niște peisajii superbe.

— Suntej amătore?

— Da, D-le (cu un aer timid), creionez și eu puțin.

— Suntej artistă, voi să dictej: se ghicește.

Valsul se termină. (El salută)

— Domnișoră.... (Ea se înclină)

— Domnule....

— Nu ești obosită, drăguță?

— Oh! nu, buna mea mamă; sunt bine și fără fericită!

(O Mazurcă).

— Domnișoră?

Iată-mă dusă în brațele unui brillant ofișer.

Balul e în deplina lui splendor, saloanele sunt superb ornate cu flori, cu dame răpitore.....

— Trebuie să vă amuzăj mult, D-ră; vă văd încontinuu dansind?

— Da, D-le, mult.

— Nu v'ami mai văzut la vicomtesa, 'mi pare aceasta e pentru prima oară?

— Da, D-le, e chiar primul meu bal.

Sunt fericit, D-ră, că vă servesc de căpitan la intrarea Dvs. în lume; voi păstra o plăcută amintire.

— Domnule....

— Acea tinere D-ră, brună, cu care vorbești, e amica Dvs?

— Da, D-le.

— Am avut onoarea să dansez cu densa; e răpitore....

— De asemenea e primul ei bal, D-le.

— (El salută) D-ră....

— (Ea se înclină) Domnule....

— Nu mai dansă Madeleine, 'mi dice mama, trebuie să ţi fie cald. Dacă vrei, să mergem totuști în salonul de verdejă; e puțin isolat, nu vă vor mai invita. Densă surse Blanchei, o amică, dicând aceasta:

Un giuvaer de salon oriental, o mare oglindă, ascunsă întrără de un masiv, de verdejă, separă acest cui de rapaos, de cele-lalte saloane.

Blanche și eu ne retrăsim în masiv.

Mamele noastre, confortabil aşezate pe un divan, vorbesc de noi, cu siguranță;

ele surdă eu tandrejă privindu-ne.

— Iată, 'mi dice Blanche, cei trei tineri cu cari am dansat fac turul saloanelor, căută... cred că am plecat.

— Nu amica mea, privește mai bine....

— Oh! știi... tacă! El nu ne știu nici. Vin să se aşeze în partea cea lăsată a masivului..., fără sgomot... să ascultăm.

Era fără rău, convin... dar iată ce audărăm:

— Sunt gentile amândouă....

— Da... da... replică brunul cu un ton batjocoritor. Însă... nu's fine, oh! nu.

— Tu, adăugă blondul, 'ti închipui că aceste D-re au să spună istorii. Tinerele fete cari vin pentru prima oară în lume, tot-d'a-una sunt cam stângace.

— Oh! răspunse ofișerul, depinde....

— Părerea mea e că amândouă sunt....

— ... niște prostișe.

— O tinere fată, pote fără bine să vorbește fără a vă spune istorii.

— Ești menin, disse întâiul, că sunt gentile și pentru a fi de acord cu voi... cam copilăroșe. Imitând (cu o voce subțire cu gesturi copilărești) «Da, D-le! Nu, D-le, Oh! D-le!» Era atât de comic, modul în care dicea acesti trei Domnule, intonația era atât de adeverată, că cu totuști rezerva noastră un ris infundat ne trădă.

Văzându-se descoperiri, s-a plecat cu aer învingător, nu fără a încerca însă să ne recunoască. Ea suspină.

— Si iată impresia primului meu bal, eram aşa de tristă,... n'am voit să mai dansez.

Astă noapte m'am gândit....

— Ce voiaș, deci, acei D-ni? Si cum ar fi voit ei ca să le răspundă?

Blanche și eu, astă dimineață am întorsit tot mamele noastre; ele să surse, ne-așă imbrăjașat dicându-ne:

— Merge bine, dragele mele, că acești D-ni au despre voi, acăstă opinie, care se va schimba în diua când vezi și soțile lor.

— Mi-e egal, așă fi preferat să nu-i întâlnesc.... Eram atât de fericită.... Înainte!!!

MII.

PROBLEMA

Care este numărul care înmulțit cu 4 să dea la produs cifrele de înmulțitului în ordine inversă?

Persoana care ne va trimite ceea ce mai completă deslegare va primi un elegant volum de versuri de Alexandrina Mihăescu.

Deslegările se primesc cel mai târziu până Luni 31 August sărbătoare.

Problema din No. 11, de la 10 August a.c., a fost deslegată de următoarele persoane: D-rele Elisa Alix și V. Ionescu Tulcea, B. N. Binovici Isacca, d-nii Isidor Grad Babadag, Mauriciu Elmann și Asen Rusev, Tulcea, R. Ivirénu Sulina și I. Ivanciu Constanța.

Cea mai completă lucrare însă și mai elegantă expusă, e a d-rei V. Ionescu; de acea cu placere o publicăm, fiind lucrată algebrică, prin ecuații nedeterminate. Iată lucrarea d-sale întocmai.

Insemnând prin x, y și z cele 3 călătări de mere, vom avea următoarele două ecuații:

$$3x + y + z = 100$$

$$x + y + z = 100$$

Scădând din prima ecuație pe a doua:

$$2x = z$$

$$\text{ sau } x = \frac{z}{2}$$

De sigur că necunoscuțele trebunind a fi numere întregi, ceea ce poate crea probleme de determinare a valoarelor x, y și z. Într-un caz, dacă z este par, atunci x și y vor fi și ele par. În alt caz, dacă z este impar, atunci x și y vor fi și ele impar. În oricare dintre aceste două situații, rezolvarea este similară.

un multiplu de 5. Admitând dar pe $z=5$, atunci $x=2$ și $y=93$; dând mai departe lui z valori egale cu multipli de 5, vom avea și pentru x și y, valori corespunzătoare (în sensul vertical, după cum se expune mai la vale):

$x=2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26$ și 28.

$y=93, 86, 79, 72, 65, 58, 51, 44, 37, 30, 23, 16, 9$ și 2.

Dacă fiecare necunoscută are 14 valori.

INFORMAȚIUNI

D. V. Vartolaș, revisorul școlar al județului Tulcea, a luat laudabila și frumoasa inițiativă spre a se predă în școalele rurale din comunele Căslău, Samova, Parcheș, Luncavița, Vă

O frumosă petrecere a avut loc în ziua de 15 August la via din Babadag a d-lui Ion Dinescu, primarul orașului Tulcea, cu ocazia sărbătorirei dilei numelui d-rei Maria Virginia Onceanu, drăgălașa fiică a d-lui Dr. Onceanu din Tulcea. La această petrecere au participat pe lângă familiile Onceanu și Dinescu, și câteva familii din societatea alături, ca Emancilescu Pop, d-nii Răileanu și Budu, ingineri, I. I. Florescu, sub-prefectul plășel Babadag, Gr. Teodorescu, magistrat, Eugeniu Dinescu, profesor și avocat, Em. Merență, student în drept la Bruxelles, M. Flechtenmacher, student în litere și drept, C. Dinescu, student în științele naturale, etc., etc.

Animația, dansul și toasturile au contribuit ca petrecerea să dureze până noaptea târziu, când fiecare s-a retras ducând cu sine o amintire foarte placută.

—x—

In privința construcțiunilor călătoare de la Tulcea la Constanța nu putem da următoarele detalii: Pe la Jurilofca nu va trece, deoarece prea s-ar depărta de centrul Dobrogei și interesele agriculturii și celor-alte industrii dobrogene nu le-ar mai putea deservi. Se va construi însă la Babadag, pe marginea lacului cu același nume, o gară confortabilă, astfel ca pescarii să transporte aci direct peștele tot cu lotca, pe lacul Razeni și Babadag. Se creează cu modul acesta și un frumos viitor economic orașului, iar pe de altă parte forțatamente lacul va trebui desfundat pe alocarea, pentru a deveni cu totul navigabil. În dreptul Vîsteriei se va construi o mică haltă pentru a înlesni transportul vinurilor din această regiune; o gară se va mai construi la Ceamurli-de-jos, o altă la Sariurt, apoi între Tari-verdi și Duiungi, de unde linia va trece în județul Constanța.

—x—

La 8 August, locuitorul Mustafa Cumbargi din Frecăței, a început din viață în urma loviturilor prime de la conlocuitorul său Nicolae H. Vasile.

—x—

In vederea primirii studenților universitari, cari vor participa la congresul de la Tulcea în acest an, d-nu I. Dinescu primarul Tulcei, a luat dispozitiv să se pregătesc înălții o sală de sedințe, cât se poate de spațiosă și de comodă. Îi așteptăm.

—x—

Său mai descoperit de către d-nu Florescu, sub-prefectul plășel Babadag, încă trei gazde de ale tabăharilor cari au prădat monastirea „Uspenia” de la Slava-Rusă. D-nu Florescu mal este pe cale de a descoperi încă o încercare ce să răcut mai înainte pentru prădarea acelei monastiri, însă din diferite imprejurări pe care le vom comunica la timp, bandiții său retrăs. Din acea bandă au făcut parte și indivizi cari astăzi se bucură de o frumosă reputație prin Tulcea și Babadag.

—x—

Pentru alergările de călătoare care vor avea loc la Constanța între 5 și 8 Septembrie viitor, său inscris un număr considerabil de călătoare din comuna Cogelac, Circurova și Atmagea mai ales.

—x—

In ziua de 17 August a căzut o pluie torențială foarte abundență în direcția Atmagea, Ortachiș, Bababancea, Turcoia etc., spre Măcin.

—x—

Atât gendarmii cât și călărașii de la Babadag în vederea prinderei ultimilor bandiții de la Slava-Rusă, au fost desconcențrați pe ziua de 17 August a. c. în urma disponibilității luate de d. Florescu.

Poșta Redacției

V. Ion. Tulcea. Am audiat că Sambătă a fost „en vogue”. Ne-a părut foarte bine.

Reformator. Loco. Plecarea n'a părut unora tocmă motivată, ei mai mult o afectare. Nu știu de ce te influențează să te repede de către altii. Si mai rideal de Cos!

Cos. Loco. Urmără a te admira mereu. Înțebuie.

Pavicon. București. Regretăm că în curind iar o să începeți cu acostările și cu chimia, dar nu vă putem veni cu nimic în ajutor.

Gh. Ior. Brusa. Bine nene, iar sănătatea la bal? Vrei să îți dică lumea „mutroman”?

G. Rit. Mizil. Neobositule dansator și să mai deschideți genunchii?

Moș Ion. Ploiești. Târnă astă nu mai lăsa cheile pe mâna copilului.

I. IV. Constant. Publicăm și parade, numai să fie bine reușite.

Lendry Mog. Trimiteți imediat pe Simion. Mă grăbesc, n' am vreme să scriu mai multe. De sătmări viu.

A. C. Calafat. Tu scriem însă nu te descuraja. În materie de lenă să nu îndrăgsnești să te compara cu mine. Ce dracu ai de a! devenit aşa blasnat?

Nu. București. Am primit mulțumesc de atâtă atenție. Cum dice frântuzu „meilleur jamais que plus tard”.

Gen. Loco. Totă lumea... nu m'a înțeles și cu atât mai puțin tu.

Von. Tulcea. M'ai apărat de încredință în tocmă ca funia pe spândură.

Violette. Loco. Prea e bătător la ochi; mai langsam, cum dice englezul. Ai săpătit persoana cu chestia.

Corresp. Tulcea. Unde ai lăsat informațiile din septembrie trecută.

Cyl. Tulcea. Ce dici, tinere, o să ne mai procuri cava literatură?

Unii confrate. Fărăca e modă veche, dar a ceea suza de unde reproducu nu se învechete niciodată.

ROMÂNIA

PREFECTURA JUD. TULCEA PUBLICAȚIUNI

No. 7387—7 August 1898

La licitația județă din ziua de 7 August curent, pentru darea în antreprișă a reparațiunilor necesare a se face la localul spitalului rural Babadag, a cărui valoare după devis este de leu 556, ne prezentându-se concurență, s'a dispus judecarea unei alte licitații în ziua de 28 August curent, ora 4 după amiază.

Se publică spre cunoștința amatorilor că, până în arătata de săptămâna depună ofertele lor însoțite de recipisa casci de depunerii constatănd consemnarea unei garanții provizorii de 4 la sută din suma devissului, iar proiectul acestor lucrări se poate vedea în toate gălăjești și orele de lucru la biourii județean din prefectură.

p. Prefect, G. Cărescu

Secretar, Gr. Sandu

Primăria Orașului Tulcea

No. 10917—5 August 1898

Se aduce la cunoștința generală că la 21 Septembrie a. c. orele 3 p. m. în pretoriul acestui primărie se va lăsa licitație publică pentru darea în întreprindere a eclecrajușului acestui oraș prin 600 fântâne pe un perioadă de trei ani, cu începere de la 1 Aprilie 1899.

Licitatia va fi orală fără supra-oferte și în condițiile prevăzute la art. 68—79 din legea contabilității publice, iar condițiile relative se pot vedea în documentele de lucru la cancelaria primăriei.

Concurenții spre a fi admisi la licitație trebuie să fie însoțiti și de o garanție provizorie de 3000 lei.

Primăria Orașului Tulcea

No. 1337—11 August 1898

Urmând ca în ziua de 10 Septembrie viitor a. c. ora 3 p. m. să se lăsa licitație publică în pretoriul acestui primărie pentru darea în întreprindere a confecționării registrelor și imprimatelor necesare Primăriei și celor lalte servicii pen-dințile de comună pe anul 1899/1900.

Se publică spre cunoștința amatorilor care vor voi să se însoțească cu această lucrare, rugându-i că în ziua, ora și locul indicat mai sus să se prezinte însoțitori de o garanție în valoare de leu 50 spre a concura.

Licitatia va fi orală și fără supra-oferte, iar condițiile relative precum și modelele registrelor și imprimatelor necesare se pot vedea în toate dilele de lucru în cancelaria secretariatului Primăriei.

Dispozițiunile Art. 68—79 din legea contabilității publice sunt aplicabile acestor licitații.

Primar, Dinescu

Secretar, Gavriliu

Primăria Comunei Urbane Babadag PUBLICAȚIUNE

No. 10862—5 August 1898

La 21 August ora 3 p. m. urmând a se lăsa licitație publică în pretoriul acestui primărie pentru darea în întreprindere a confecționării registrelor și imprimatelor necesare primăriei și celor lalte servicii pen-dințile de comună în cursul anului 1899.

Se publică acela spre cunoștința amatorilor că, acel ce vor voi să ia în întreprindere același lucru, invitându-i că în ziua, ora și locul indicat mai sus, să se prezinte însoțitori de garanții provizorii în valoare de leu 500, spre a fi admisi la licitație.

Licitatia se va lăsa oral fără supra-oferte și în condițiile art. 68—79 din legea contabilității publice, iar formularile și condițiile relative se pot vedea în toate dilele de lucru în cancelaria secretariatului primăriei.

p. primar, I. Popovici

secretar, G. Manolescu

FABRICA DE APE GAZOSE CHIMICE PURE

Alexandru Andreeșu

—FARMACIST—

Luând însumă direcția fabricel, fac cunoscut numerosele mele clientele și onor. public, că am montat o din noile cu diferențe aparate sistemul cel mai nou și nu întrebunjez în fabricație de cădacidă acid carbonic lichid.

NOUA LIBRARIE ȘI PAPETARIE „ROMANA”

—BABADAG—

VICTOR WELTER

Am onore să aducă la cunoștința Onor. Public și în special d-lor: Invățători, Primari și Notari din prim comunele rurale, că cu începere de la 1 Iunie 1898, ~~mai deschis în 11 octombrie~~, nouă mea magazin cu tot felul de material necesar cancelariilor ori cărei autoritate.

Asemenea am adus un mare assortiment de cărți școlare, literare și științifice, precum și un stoc considerabil de rechizite școlare, toate în vedere premiilor de astăzi pentru elevi, prețuri foarte avantajoase.

TABLOURILE

M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Prințipele și Prințesa României

Precum și diferite altele cu poezie

Se afișă de vindecare la Libraria D. Nicolaescu, din Constanța.

Gîndator responsabil: I. POLOVICIU.

TIP. „ROMANA”, DIMITRIE NICOLAESCU—CONSTANȚA